

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

Factors Related to Collaboration for Flood Management between Local Administrative Organization and Community: A Case Study of Flood Bed in Pak Panang Basin, Nakhon Si Thammarat Province

กิตติศักดิ์ แสงทอง¹ และอิศรภรณ์ รินไธสง²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน โดยศึกษาในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพก่อนแล้วใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณซึ่งประกอบด้วย การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ประสบภัยน้ำท่วม จำนวน 75 คน และการสนทนากลุ่มประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาและข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 50 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา หลังจากนั้นใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่มาจากกลุ่มแบบเฉพาะเจาะจงประกอบด้วยบุคคล 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประสบภัยน้ำท่วม ผู้บริหาร สมาชิกสภาและข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 150 คน และวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษา

1) จากการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่ามี 82 ตัวชี้วัดที่สัมพันธ์กับความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน และนำตัวชี้วัดมาจัดกลุ่มออกเป็น 7 องค์ประกอบ

2) จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลจากการสกัดปัจจัยพบว่าทั้ง 7 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน เรียงลำดับตามค้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย ได้แก่ (1) ความเป็นผู้นำ

¹ นักศึกษาลัทธิปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

(2) ความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วม (ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย หลังเกิดภัย) (3)ขีดความสามารถ (4) กระบวนการเรียนรู้ (5) การติดต่อสื่อสาร (6) ความสัมพันธ์ทางสังคม และ (7) หลักธรรมภิบาล

3) จากการวิเคราะห์ห้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า องค์ประกอบการติดต่อสื่อสารมีความสำคัญอย่างมากต่อความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน

คำสำคัญ: องค์ประกอบ ตัวชี้วัด ความร่วมมือ การจัดการน้ำท่วม

Abstract

The objective of the research was to study the factors related to collaboration for flood management between local administrative organization and community of each factor using reporting of flood bed in Pak Panang basin, Nakhon Si Thammarat Province. The research used both qualitative and quantitative methods. First, the researcher in-depth interviewed with 75 flood victims and focus group discussion with 50 participants consisting of administrators, members of council and officers of local administrative organizations was also implemented by using purposive sampling and content analysis. Next, the researcher conducted a survey, asking 150 respondents from the above four groups consisting of flood victims, administrators, members of council and officers of local administrative organizations. The data were analyzed by using descriptive statistics including the exploratory factor analysis and Pearson product-moment correlation coefficient. The research results were found as follow:

1) A total of 82 observed variable indicators of relation to collaborate for flood management between local administrative organization and community were explored by content analysis and the indicators are grouped into 7 factors.

2) The 7 factors of relation to collaborate for flood management between local administrative organization and community were ranked of factor loading with exploratory factor analysis: leadership, collaboration for flood management (pre – impact phase, impact phase, post – impact phase), capacity, learning process, communication, social relation, and good governance.

3) The communication was the most influential factors to collaboration for flood management between local administrative organization and community were ranked with Pearson product-moment correlation coefficient.

Keywords: Factor Indicator Collaboration Flood Management

บทนำ

แนวความคิดเรื่องความร่วมมือกันระหว่างภาคส่วนและผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ (Collaboration among stakeholders) ในการจัดการภัยพิบัติได้ปรากฏความสำคัญขึ้นเป็นวาระของโลก (International Institute for Sustainable Development, 2011) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือในการจัดการภัยพิบัติน้ำท่วมที่นับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือ ประสบการณ์การเรียนรู้ และองค์ความรู้ที่เหมาะสมจากชุมชน (Jha et al., 2012) ตามวัฏจักรการจัดการสาธารณภัย (Disaster Management Cycle) โดยใช้ระยะเวลาเป็นตัวกำหนดเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะก่อนเกิดภัย 2) ระยะเกิดภัย และ 3) ระยะหลังเกิดภัย (Beachley, 2005)

การศึกษา วิเคราะห์และกำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยเกี่ยวกับน้ำท่วมของประเทศไทยเป็นหน้าที่ของศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังก็เป็นพื้นที่หนึ่งที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในภาคใต้ (ศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ, 2555) การเสริมสร้างความปลอดภัยจากภัยพิบัติน้ำท่วมจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโดยการกระตุ้นเจ้าประชาชนในชุมชนให้ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทวิดา กมลเวชช, 2554) เพราะถือเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด (Sharpe, 1981) และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันเวลาและตรงกับความต้องการมากที่สุด (Cheema and Rondinelli, 1983)

ดังนั้นการศึกษาเพื่อแสวงหาคำตอบว่าอะไรเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนจึงมีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากได้อย่างเหมาะสม สามารถเป็นเกราะป้องกันที่ดีในการรับมือภัยพิบัติน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

Huxham (1993) กล่าวว่าความร่วมมือเป็นรูปแบบที่ดีที่สุดของการทำงานร่วมกันโดยมีผลประโยชน์ร่วมกัน ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชนถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการบริการและการประสานงาน ในข้อเสนอของ Coombs (1981) ถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในความร่วมมือ ได้แก่ (1) ความสามารถ ความตั้งใจ และความจริงจังของผู้นำที่เกี่ยวข้อง (2) ทักษะของผู้ปฏิบัติงานในการยอมรับซึ่งกันและกัน (3) ความร่วมมือจะประสบความสำเร็จลงได้จะต้องมีมาตรการในการกระจายอำนาจการบริหารและกระจายความรับผิดชอบ (4) ความคล่องตัวขององค์กร โดยความคล่องตัวดังกล่าวปราศจากการผูกขาดอำนาจ (5) การปรับตนเองเพื่อลดปัญหาอุปสรรคในความร่วมมือและพร้อมในทางปฏิบัติ ในขณะที่ Frost & Sullivan (2006) กล่าวว่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญสำหรับความร่วมมือกับชุมชน คือ ความสามารถในการประสานงานและการสื่อสารเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ในส่วนของ Mattessich et al (2001) ได้ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในความร่วมมือที่เกิดขึ้นกับองค์กรภาครัฐและภาคประชาชน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม (Environment) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของสมาชิก (Membership characteristic) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและโครงสร้าง (Process and structure) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร (Communication) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ (Purpose) และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งทรัพยากร (Resource) นอกจากนี้ Austin (2000) ได้เสนอกลยุทธ์ของความร่วมมือ (Seven C's) ประกอบด้วย การเชื่อมต่อของวัตถุประสงค์และประชาชน (Connection with purpose and people) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ (Clarity of purpose) ความสอดคล้องของกลยุทธ์ ภารกิจและค่านิยม (Congruency of mission strategy and values) การสร้างค่านิยม (Creation of value) การสื่อสารระหว่างกัน (Communication between partners) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Continual learning) และเจตจำนงร่วมกัน (Commitment to partnership)

วิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) แบบสำรวจบุกเบิก (The Exploratory Design) แบ่งเป็นสองระยะต่อเนื่องกัน โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพทำการศึกษาก่อนแล้วจึงใช้วิธีการเชิงปริมาณทำการศึกษาต่อภายหลัง (Creswell & Plano Clark, 2011)

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชาชนที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม จำนวน 75 คน จาก 5 องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลขนานนา 15 คน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพญา 15 คน องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ 15 คน องค์การบริหารส่วนตำบลหูล่อง 15 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลปากพนังฝั่งตะวันตก 15 คน

ส่วนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มเล็กไม่เกิน 10 คน ประกอบด้วยคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการและพนักงานจาก 5 องค์การบริหารส่วนตำบลเดียวกันกับในส่วนที่ 1 รวม 50 คน ซึ่งทั้ง 2 ส่วนเป็นการรวบรวมปัจจัยที่ทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่สร้างขึ้นมาจากการพัฒนาตัวแปรในระยะที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีการสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 5 องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังจำนวน 150 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) คณะผู้บริหาร 2) สมาชิกสภา 3) ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ และ 4) ประชาชนที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมซ้ำซาก

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อหาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis, EFA) โดยการสกัดปัจจัยด้วยวิธีวิเคราะห์ส่วนประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) การพิจารณาความเหมาะสมของการสกัดปัจจัยจะตรวจสอบจากค่าสถิติ Kaiser Meyer Olkin: KMO ควรมีค่ามากกว่า 0.6 ขึ้นไป และการหมุนแกน (Rotation) เป็นแบบวิธี Varimax (Rummel, 2002) และหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) (Hinkle et al., 1998)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผลการศึกษาพบว่ามี 82 ตัวชี้วัดที่สัมพันธ์กับความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน และจากการพัฒนาตัวชี้วัดมาเป็นองค์ประกอบ โดยการทบทวนกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถจัดกลุ่มตัวชี้วัดที่มีความสัมพันธ์กันแบ่งออกเป็น 7 องค์ประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis, EFA) ผลจากการสกัดปัจจัย (Factor Analysis) ของแบบสอบถามทั้งหมด พบว่าค่า KMO = 0.919 มีค่าเข้าใกล้ 1 และค่า Bartlett's test of Sphericity มีค่า Significance 0.000 แสดงว่าตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะทำการวิเคราะห์ด้วย EFA เพื่อตรวจสอบความเป็นองค์ประกอบเดียวของตัวชี้วัดที่ได้จากระยะที่ 1 และหาค่าน้ำหนัก (Factor Loading) ของตัวชี้วัดแต่ละตัว โดยเรียงตามความสามารถในการอธิบายความแปรปรวน (Eigen value) ดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 ความเป็นผู้นำ ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ มีความรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ในการจัดการน้ำท่วม = .866 รองลงมาคือ มีวิสัยทัศน์/ความรู้ความสามารถในการจัดการน้ำท่วม = .882 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 74.29

1.2 องค์ประกอบที่ 2 ความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วม ประกอบด้วย

1.2.1 ขณะเกิดน้ำท่วม ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ มีความร่วมมือกับอบต. โดยการปฏิบัติตามกฎกติกาการอยู่ร่วมกันในการสัญจร/เดินเรือ/การทำ ความสะอาดชุมชน ขณะเกิดน้ำท่วม = .903 รองลงมา คือ มีความร่วมมือกับอบต. โดยการปฏิบัติตามคำแนะนำ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของชีวิตมากกว่าห่วงทรัพย์สินสมบัติ = .889 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 73.38

1.2.2 ก่อนการเกิดน้ำท่วม ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ มีความร่วมมือกับอบต. ในการกำหนดแนวทางขอรับการสนับสนุนประสานงานและความช่วยเหลือจากหน่วยงาน องค์กร สถาบัน = .885 รองลงมา คือ มีความร่วมมือกับอบต. ในการกำหนดแนวทางการเคลื่อนย้ายคน สัตว์เลี้ยง และยานพาหนะ = .878 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 73.13

1.2.3 หลังการเกิดน้ำท่วม ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ มีความร่วมมือกับอบต. ในการวางแผนฟื้นฟู บูรณะสภาพความเสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดน้ำท่วม = .887 รองลงมา คือ มีความร่วมมือกับอบต. ในลำเลียง ขนส่งคน สิ่งของ สัตว์เลี้ยง กลับไปยังภูมิลำเนาเดิม = .886 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 72.14

1.3 องค์ประกอบที่ 3 ชีตความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการน้ำท่วม ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ มีการเตรียมความพร้อมรับมือภาวะวิกฤติน้ำท่วม = .906 รองลงมา คือ มีการสนับสนุนเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการน้ำท่วม = .902 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 71.84

1.4 องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการเรียนรู้ในการจัดการน้ำท่วม ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะ ประสบการณ์เกี่ยวกับน้ำท่วม ระหว่างสมาชิกในชุมชน = .879 รองลงมา คือ มีวิธีการสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกในชุมชนมีความรู้สึกร่วมและสนใจในการจัดการน้ำท่วม = .871 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 71.84

1.5 องค์ประกอบที่ 5 การติดต่อสื่อสาร ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ สมาชิกในชุมชนเป็นภาคีเครือข่ายกับชุมชนภายนอก = .910 รองลงมา คือ มีการประชุมปรึกษาหารือ ระดมความคิดเห็น = .886 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 69.05

1.6 องค์ประกอบที่ 6 ความสัมพันธ์ทางสังคม ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ สมาชิกในชุมชนมีความเป็นกันเอง และเกรงใจกัน = .896 รองลงมา คือ สมาชิกในชุมชนมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน = .858 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 63.63

1.7 องค์ประกอบที่ 7 หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ มีความเสมอภาคและทั่วถึงในการจัดการน้ำท่วม และมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในการจัดการน้ำท่วม = .844 รองลงมา คือ มีความต่อเนื่องของโครงการในการจัดการน้ำท่วม = .825 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 8.52

2. การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ปรากฏผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

Correlation

	SR	COM	LP	LEAD	CAP	GOV	Collab
SR	1.00						
COM	.696**	1.00					
LP	.691**	.781**	1.00				
LEAD	.707**	.749**	.775**	1.00			
CAP	.606**	.724**	.711**	.745**	1.00		
GOV	.606**	.752**	.750**	.809**	.803**	1.00	
Collab	.327**	.712**	.688**	.666**	.668**	.654**	1.00

** . Correlation is significant at the .01 level (2-tailed).

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient)

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่าองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ (COLLAB) มากที่สุด คือ องค์ประกอบการติดต่อสื่อสาร (COM) รองลงมาได้แก่ กระบวนการเรียนรู้ (LP) ซีดความสามารถของ อปท. (CAP) ความเป็นผู้นำ (LEAD) และหลักธรรมาภิบาลของ อปท. (GOV) มีค่าความสัมพันธ์ที่ใกล้เคียงกัน ส่วนองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ (COLLAB) น้อยที่สุด คือ ความสัมพันธ์ทางสังคม (SR)

สรุป

ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ และการกำหนดชื่อองค์ประกอบให้มีความเหมาะสมกับตัวชี้วัด ซึ่งสกัดได้จากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้องค์ประกอบทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ 82 ตัวชี้วัด และพบว่า การติดต่อสื่อสาร เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุดในการสร้างความร่วมมือ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Glendon and McKenne (1995) ที่กล่าวถึงการติดต่อสื่อสารนั้นเป็นพื้นฐานของการแบ่งปันความเชื่อที่ให้สำคัญกับความร่วมมือ ดังนั้นการติดต่อสื่อสารในการสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมโยง ความคิด ความเชื่อ ทัศนคติระหว่างประชาชน และสอดคล้องกับ Mattessich et al (2001) ที่ได้ระบุว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร (Communication) มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในความร่วมมือที่เกิดขึ้นกับองค์กรภาครัฐและภาคประชาชน ในขณะที่เดียวกันยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Austin (2000) ที่ได้กำหนดกลยุทธ์ของ

องค์กรในการสร้างความร่วมมือควรมีการติดต่อสื่อสารผ่านการจัดทำป้ายเตือน บอร์ด ประชาสัมพันธ์ โปสเตอร์ แผ่นพับ หรือใบปลิว เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสภาพการณ์ ปัจจุบันที่การติดต่อสื่อสารเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ผ่านหลายช่องทาง ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยทั้งทางตรงและทางอ้อม เพิ่มความถี่ในการสื่อสาร ซึ่งจะมีผลทางจิตวิทยาที่ทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความร่วมมือในด้านต่างๆ

ดังนั้นควรนำผลการวิจัยมาใช้ในการกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดสำหรับการสร้างความร่วมมือ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือในการจัดการน้ำท่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล กับ ชุมชนต่างๆ หรือกำหนดแนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภาควิชาวิศวกรรมศาสตร์ หรือ กลุ่มสื่อสารมวลชน เป็นต้น โดยเฉพาะในด้านการติดต่อสื่อสาร ซึ่งผลการวิจัยชี้ชัดว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างความร่วมมือ

เอกสารอ้างอิง

- ทวีดา กมลเวชช. (2554). *คู่มือการจัดการภัยพิบัติท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ :บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด.
- ศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ. (2555). *เอกสารการกำหนดพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากในภาคใต้*.
กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- Austin, J. E. (2000). *The collaboration challenge: how nonprofits and business succeed through strategic alliances*. San Francisco: Jasssey- Bess. A Wiley Company.
- Beachley, M. (2005). Nursing in a disaster. In Smith, C.M., & Maurer, F.A.(EDs). *Community health nursing: theory and practice* (2ed.). (pp. 496—516). Philadelphia, PA: W.B. Saunders.
- Cheema, G. S., & Rondinelli, D. A. (1983). *Decentralization and development policy implementation in developing countries*. Beverly Hills, CA: Sage Publication.
- Coombs, P. H. (1981). *New strategic for improving rued family life: International Council for Educational Development*. USA: Essex, CT.
- Creswell, J. W., & Plano, C. V. L. (2011). *Design and conducting mixed methods research* (2nd ed.). California: Sage Publications Ltd.

- Frost & Sullivan, (2006). *Meetings around the world: The impact of collaboration on business performance* [online]. A Frost & Sullivan white paper sponsored by verizon business and microsoft. Retrieved from <http://www.newscenter.verizon.com/kit/>
- Glendon, A. I., & McKenne, E. F. (1995). *Human safety and risk management*. London: Chapman & Hall.
- Hinkle, D. E., William, W., & Stephen, G. J. (1998). *Applied Statistics for the Behavior Sciences*. 4th ed. New York : Houghton Mifflin.
- Huxham, C. (1993). Pursuing collaborative advantage. *The Journal of the Operational Research Society*, 44(6), 599—611.
- International Institute for Sustainable Development. (2011). *A daily report of the third session of the global platform for disaster risk reduction*, 141(1). Retrieved from <http://www.IISD.CA/YMD/GPDRR/2011/>
- Jha, A. K., Bloch, R., & Lamond, J. (2012). *Cities and flooding: A guide to integrated urban flood risk management for the 21st century*. Washington, DC: The World Bank Publication.
- Mattessich, P. W., Murray-Close, M., & Monsey, B. (2001). *Collaboration: What make it work* (2ed.). Amherst, USA: H. Wilder Foundation Publication.
- Rummel, R., J. (2002). *Factor analysis*. USA : Hawaii University.
- Sharpe, L. J. (1981). Theories and values of local government. In L.D. Feldman (Eds), *Politics and government of urban Canada* (pp 30-52). 4th edition. London, UK: Methuen.